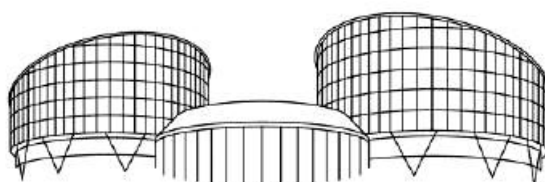

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI :

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

GREFA CURȚII

CE ESTE CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI?

Curtea Europeană a Drepturilor Omului este o jurisdicție internațională situată la Strasbourg. Ea este compusă dintr-un număr de judecători egal celui al Statelor Membre al Consiliului Europei care au ratificat Convenția de Salvagardare a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Astăzi sunt în număr de patruzeci și șapte (1). Judecătorii își ocupă locurile la Curte cu titlu individual și nu reprezintă nici un Stat. Curtea este asistată, în cadrul verificării cererilor, de o grefă compusă, în principal, din juriști provenind din toate Statele membre (denumiți și <<referendari>>). Aceștia, complet independenți de țara lor de origine, nu reprezintă nici solicitanții nici Statele.

CE ESTE CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI?

Convenția Europeană a Drepturilor Omului este un tratat internațional, deschis spre semnare doar Statelor membre ale Consiliului Europei. Convenția, care instituie Curtea și organizează funcționarea acesteia, conține o listă de drepturi și garanții pe care Statele s-au angajat să le respecte.

CE FACE CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI?

Curtea aplică Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Misiunea sa constă în verificarea respectării de către State a drepturilor și garanțiilor prevăzute de Convenție. În acest scop, este necesar ca, Curtea să fie sesizată cu o plângere (denumită „cerere”), introdusă de către persoane fizice sau, uneori, de către State. Atunci când constată violarea de către un Stat a unuia sau mai multor drepturi ori garanții, Curtea dă o hotărâre. Această hotărâre are forță obligatorie: statul în cauză este ținut să o execute.

1 Anumite State membre nu au ratificat toate protocoalele Convenției. Protocoalele sunt texte care au adăugat drepturi suplimentare. Găsiți informații despre acest subiect pe site-ul internet al Curții.

CÂND POT SESIZA CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI?

Aveți posibilitatea de a adresa o cerere Curții dacă vă considerați, personal și direct, victimă a unei violări a drepturilor și garanțiilor prevăzute de Convenție sau de protocoalele sale. Violarea trebuie să fi fost comisă de către unul din Statele semnatare ale Convenției.

Care sunt drepturile prevăzute de Convenție sau de protocoalele sale?

Este vorba printre altele de:

- dreptul la viață;
- dreptul la un proces echitabil în materie civilă și penală;
- dreptul la respectarea vieții private și de familie;
- libertatea de expresie;
- libertatea de gândire, conștiință și religie;
- dreptul la un recurs efectiv;
- dreptul la respectarea bunurilor proprii;
- dreptul la vot și dreptul de a se prezenta la alegeri.

Care sunt interdicțiile prevăzute de Convenție sau de protocoalele sale?

Este vorba printre altele de:

- tortura și pedepsele sau tratamentele inumane sau degradante;
- detenția arbitrară sau ilegală;
- discriminările în exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de Convenție;
- expulzarea sau respingerea de către un Stat a propriilor resortisanți;
- pedeapsa cu moartea;
- expulzarea colectivă a străinilor.

VREAU SĂ INTRODUC O CERERE: CARE SUNT CONDIȚIILE?

Care sunt condițiile referitoare la persoana care introduce cererea ?

- Nu sunteți obligat să aveți naționalitatea unuia dintre statele membre ale Consiliului Europei. Este suficient doar ca violarea de care vă plângeți să fi fost comisă de unul dintre aceste State, în jurisdicția sa, care corespunde, în general, teritoriului său.
- Puteți fi persoană fizică sau juridică (societate, asociație etc).
- Trebuie să fiți victima directă și personală a violării pe care o denunțați. Nu puteți să vă plângeți de o lege sau de un act într-o manieră generală deoarece, de exemplu, aceasta vi se pare injustă; nu puteți nici să vă plângeți în numele altor persoane decât dvs. (afară numai dacă aceste persoane sunt clar identificate, iar dvs sunteți reprezentantul lor oficial).

Există condiții prealabile care trebuie îndeplinite în fața judecătorilor naționali ?

- **Da. Trebuie să fi utilizat, în Statul în cauză, toate recursurile care ar fi putut duce la remedierea situației de care vă plângeți** (este vorba, cel mai adesea, de o acțiune în fața tribunalului competent, urmată, dacă e cazul, de un apel și chiar de un recurs în fața unei jurisdicții superioare cum ar fi Curtea Supremă sau Curtea Constituțională dacă există);
- Exercitarea acestor recursuri nu este suficientă: de asemenea, este necesar să fi invocat în mod real nemulțumirile dvs (adică violările aduse Convenției de care vă plângeți) cu ocazia acestor recursuri.
- De la data deciziei interne definitive (în general, hotărârea celei mai înalte jurisdicții), dispuneți de un termen de **6 luni** pentru introducerea cererii. La expirarea acestui termen, Curtea **nu va putea** accepta cererea dvs.

Împotriva cui pot să introduc o cerere?

- Împotriva unuia sau mai multor State obligate prin Convenție, care, după părerea dvs, a/au (printr-o faptă sau omisiune ce vă afectează direct) încălcat Convenția Europeană a Drepturilor Omului.
- Fapta sau faptele contestate trebuie să emane de la o autoritate publică din acest/aceste Stat(e) (de exemplu, de un tribunal sau o administrație publică).
- Curtea nu se poate ocupa de plângeri îndreptate împotriva persoanelor fizice sau instituțiilor private, cum ar fi societățile comerciale.

Ce obiect poate avea cererea mea?

- Cererea dvs trebuie să privească, în mod obligatoriu, unul din drepturile enunțate în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Aceasta privește o gamă largă de violări, din care iată câteva exemple: torturile și relele tratamente ale deținuților, regularitatea plasării în detenție, disfuncționalitățile în derularea unui proces civil sau penal, discriminarea în exercitarea unui drept enunțat de Convenție, drepturile părinților, respectarea vieții private, a vieții de familie, a domiciliului și a corespondenței, restricțiile privind exprimarea unei opinii sau comunicarea ori recepționarea unei informații, libertatea de reuniune și de manifestare, expulzările și extrădările, confiscarea bunurilor și exproprierile.
- Nu puteți să vă plângeți de încălcarea unui alt instrument juridic decât Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cum ar fi de exemplu Declarația Universală a Drepturilor omului sau Carta Drepturilor Fundamentale.

CUM TREBUIE SĂ MĂ ADRESEZ CURȚII ÎN SITUAȚIA ÎN CARE MĂ CONSIDER VICTIMĂ A UNEI VIOLĂRI A CONVENȚIEI?

Printr-o scrisoare adresată Curții, expunând cu claritate obiectul plângerii dvs (caz în care veți primi un formular de cerere pe care va trebui să îl completați) sau prin trimiterea formularului de cerere completat². Scrisoarea și/sau formularul de cerere trebuie să fie trimise la următoarea adresă:

Domnul Grefier al
Curții Europene a Drepturilor Omului
Consiliul Europei
F-67075 Strasbourg Cedex

- Puteți să scrieți în una din limbile oficiale ale Curții (engleză și franceză), dar și în una din limbile oficiale a unuia dintre Statele ce au ratificat Convenția.
- Dacă introduceți plângerea dvs prin fax, va trebui, de asemenea, să trimiteți o copie pe cale poștală.
- **Nu vă deplasați personal la Strasbourg pentru a vă expune verbal cauza.** Aceasta nu va fi analizată mai repede și nu veți primi sfaturi juridice.
- Grefa poate să vă solicite documente, informații sau explicații complementare referitoare la plângerea dvs.
- Imediat ce formularul se află în posesia dvs, trebuie să îl completați cu grijă și în mod lizibil înainte de a-l trimite, cel mai rapid posibil. Acesta trebuie să conțină:
 - un scurt rezumat al faptelor precum și al plângerilor dvs;
 - menționarea drepturilor garantate de Convenție care estimați că au fost încălcate;
 - recursurile pe care le-ați exercitat deja;
 - o copie a deciziilor date în cauza dvs de către toate autoritățile publice implicate (**aceste documente nu vă vor fi înapoiate, prin urmare nu trimiteți decât copii**); și
 - semnătura dvs în calitate de solicitant sau cea a reprezentantului dvs.
- Dacă doriți păstrarea anonimatului, trebuie să informați imediat Curtea despre acest

lucru, motivându-vă cererea. Președintele va examina temeiul acestei cereri.

- În acest stadiu al procedurii nu sunteți obligat să fiți reprezentat de un avocat. Dacă, totuși, doriți să sesizați Curtea prin intermediul unui avocat, trebuie să anexați la cerere o procură în favoarea acestuia.

Care sunt principalele caracteristici ale procedurii?

- Procedura este scrisă. Veți fi informat în scris de toate deciziile luate de Curte. Desfășurarea audiențelor publice este excepțională.
- Examinarea dosarului dvs este gratuită.
- Deși nu sunteți obligat să fiți reprezentat de un avocat la începutul procedurii, veți avea nevoie de unul imediat ce cererea dvs va fi notificată Guvernului. Cu toate acestea, în marea majoritate a cazurilor, cererile sunt declarate inacceptabile/inadmisibile înainte de a fi notificate Guvernului.
- Va trebui să suportați doar cheltuielile proprii (onorariile de avocat sau cheltuielile de cercetare și de corespondență).
- După introducerea cererii, aveți posibilitatea să solicitați beneficierea de asistență judiciară. Această asistență, care nu este automată, nu este acordată imediat ci doar într-un stadiu ulterior al procedurii.

Cum se derulează procedura?

- Curtea trebuie, mai întâi, să examineze dacă cererea dvs este **admisibilă**: aceasta înseamnă că plângerea trebuie să îndeplinească anumite condiții definite în Convenție (a se vedea „Vreau să introduc o cerere” la pag.3). Dacă condițiile nu sunt îndeplinite, cererea dvs va fi respinsă. Dacă ați formulat mai multe solicitări, Curtea poate declara una sau mai multe admisibile și să le respingă pe celelalte.
- **Dacă cererea sau una din solicitările dvs este declarată inadmisibilă, această decizie este definitivă și irevocabilă.**
- Dacă cererea sau una din solicitările dvs este declarată admisibilă, Curtea încurajează părțile (pe dvs și Statul implicat) să recurgă la o înțelegere amiabilă. Dacă nu se ajunge la o înțelegere amiabilă, Curtea procedează la examinarea „pe fond” a cererii, adică judecă

² Găsiți formularul de cerere pe site-ul Curții.

dacă a avut loc sau nu o încălcare a Convenției.

Cât timp trebuie să aștept?

- Ținând cont de numărul mare de cauze, un termen de un an se poate scurge înainte de prima examinare a cererii dvs de către Curte. Anumite cereri pot fi calificate ca și urgente și tratate cu prioritate, în special în cazul în care există un pericol iminent ce amenință integritatea fizică a solicitantului.

CE POT SPERA SĂ OBTÎN?

Dacă Curtea constată o violare, poate să vă acorde o „satisfacție echitabilă”, care constă într-o compensație financiară a anumitor prejudicii. De asemenea, Curtea poate impune Statului implicat să vă ramburseze cheltuielile avute pentru valorizarea drepturilor dvs. Dacă Curtea nu constată nici o violare, nu va trebui să achitați nici o cheltuială suplimentară (în special cheltuielile Statului pârât).

A se reține :

- Curtea nu are competența de a anula deciziile sau legile naționale.
- Executarea hotărârilor nu este de competența Curții. Imediat ce Curtea a emis hotărârea, aceasta trece sub responsabilitatea Comitetului de Miniștri³ al Consiliului Europei care este însărcinat să controleze aplicarea acesteia și să vegheze la îndeplinirea eventualelor reparații financiare.

CE NU POATE FACE CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI PENTRU MINE?

- **Curtea nu se comportă ca și un judecător din apel** față de tribunalele naționale: ea nu rejudecă cauzele și nu are competența de a anula, modifica sau revizui hotărârile lor.
- Curtea nu intervine direct în favoarea dvs. pe lângă autoritatea de care dvs vă plângeți. În circumstanțe excepționale, Curtea poate indica măsuri provizorii. Așa cum reiese din practica Curții, o asemenea situație poate exista atunci când solicitantul este expus unui risc serios de prejudiciu fizic.
- Curtea nu vă ajută nici să găsiți, nici să plătiți un avocat pentru redactarea cererii dvs.
- Curtea nu vă poate da informații cu privire la dispozițiile legale în vigoare în Statul de care vă plângeți.

Informații suplimentare despre Curtea Europeană a Drepturilor Omului pot fi obținute pe site-ul:
www.echr.coe.int

Aceste întrebări și răspunsuri au fost pregătite de către Grefa Curții. Acest document nu obligă Curtea. Scopul lui este acela de a furniza informații generale asupra modului de funcționare a Curții. Pentru informații mai ample, vă rugăm să consultați documentele comunicate de Grefa Curții (disponibile pe site-ul internet (www.echr.coe.int) și mai ales regulamentul Curții).

³ Comitetul de Miniștri este compus din miniștrii afacerilor externe ai Statelor membre sau reprezentanții lor.